
Advies van de Adviesraad Sociaal Domein Nissewaard

Onderwerp : Integraal Beleidskader Sociaal Domein Nissewaard
Nummer : A2126
Advies-aanvraag : Gevraagd advies
Bestemd voor : College van Burgemeester en Wethouders Gemeente Nissewaard
Datum advies : 02 januari 2022

Geacht College van Burgemeester en Wethouders,

De Adviesraad Sociaal Domein Nissewaard heeft met interesse kennis genomen van het concept document: "Integraal Beleidskader Sociaal Domein Nissewaard" met als sub-titel "Zorgzaam en zakelijk" d.d. 24--08-2021. Met dit sociaal-domein-breed samenhangend beleid zal worden toegewerkt naar een toekomstbestendige situatie.

Tijdens twee ASD-vergaderingen heeft de betrokken beleidsadviseur een uitgebreide toelichting gegeven op het beleidskader en zijn vragen van de ASD-leden beantwoord. De Adviesraad is deze medewerker daarvoor zeer erkentelijk. Naar aanleiding van deze behandeling heeft de ASD een tussentijds schriftelijk advies uitgebracht aan de beleidsadviseur.

De Adviesraad is verheugd over het ontwikkelen van een Integraal Beleidskader Sociaal Domein voor de Gemeente Nissewaard en kan zich inhoudelijk op hoofdlijnen vinden in het voorgestelde beleid.

Op onderdelen van het Integraal Beleidskader Sociaal Domein heeft de Adviesraad de volgende adviezen:

1. Samenhang met Lokale Inclusie Agenda

In het Coalitieakkoord Nissewaard 2018-2022 "Samen voor elkaar!" is de tekst opgenomen: "Er wordt gewerkt aan een lokale inclusieagenda.". Mede als basis daarvoor geldt het VN-Verdrag aangaande de rechten voor mensen met een handicap. Zie ook het ongevraagde advies van de Adviesraad met als onderwerp "Vaststellen en invullen Lokale Inclusie Agenda", nummer A2124, van 14 juni 2021.

Het Integraal Beleidskader Sociaal Domein heeft met name betrekking op de sociale inclusie. Er wordt in dit beleidskader niet specifiek ingegaan op inclusie in relatie tot een fysieke beperking. Dit beleidskader lijkt dus minder integraal als de titel doet vermoeden. Sociale én fysieke inclusie moet de norm zijn en inwoners moeten de inclusiviteit kunnen opeisen. Geadviseerd wordt zowel het streven naar sociale inclusie als inclusie in relatie tot een fysieke beperking te verwerken in het beleidsplan dan wel het Integraal Beleidsplan Sociaal Domein en de Lokale Inclusie Agenda in samenhang te ontwikkelen en tot uitvoering te brengen.

2. Ondersteuning mantelzorgers

Het streven is om de verzorgingsstaat om te vormen naar een participatie samenleving, alsmede het vergroten van de zelfredzaamheid.

Bij dit streven krijgt de mantelzorger een zeer grote rol toebedeeld.

Aangezien er, volgens het document, zeer veel kwetsbaren in ons midden zijn, gaat er dus erg veel gevraagd worden van de mantelzorger en mensen uit de nabije omgeving van de kwetsbaren.

Deze mantelzorgers/ondersteuners dienen adequaat te worden geholpen bij deze zware taak. Daarnaast dient de sociale omgeving niet te veel belast te worden.

3. Advies en vraagondersteuning

Het beleidskader legt veel nadruk op participatie. Dit betreft dan ook de kwetsbare geïsoleerde mensen.

Voor het welslagen zijn informatie, advies en vraagondersteuning daarbij een noodzakelijke voorziening om iedereen te betrekken. Dit kan ook kostenbesparend werken.

4. Eenzaamheid

In het vigerende Coalitieakkoord Nissewaard wordt het bestrijden van eenzaamheid als belangrijk thema benoemd.

Wat betreft in het bijzonder ouderen maar ook breder wordt aandacht voor isolement en eenzaamheid gemist, wat ten aanzien van zelfredzaamheid zeker een factor van belang is.

De bestrijding van eenzaamheid zou specifiek opgenomen moeten worden in het beleidskader.

5. Infographic

Bij de inhoudsopgave van het Beleidskader wordt vermeld dat er een samenvatting zal worden opgesteld in de vorm van een infographic.

Aangenomen wordt dat deze snel na verschijnen ook ter kennisname beschikbaar wordt gesteld aan de ASD.

6. Invulling beleidskader

Het beleidskader is onder andere bedoeld om criteria te geven voor concrete beleidskeuzes en beleidsplannen.

Voor het tijdig realiseren van de gestelde doelen dient actieve invulling te worden gegeven aan het beleidskader door uitvoerings-plannen dan wel dient het beleidskader als verplicht toetsingskader te gaan fungeren bij uitvoeringsplannen vanuit andere initiatieven, waarbij deze consequent gemonitord worden.

7. Inzet inwoners bij bereiken gestelde doelen

In het beleidskader is aangegeven dat het College van B&W ervan overtuigd is dat bijna alle mensen wat voor anderen willen betekenen en dat dit duurzaam standhoudt zolang er evenwicht is tussen geven en nemen.

Daarnaast is vastgelegd dat de inwoners worden benaderd vanuit vertrouwen en verwachten ook van inwoners dat zij te goeder trouw zijn als zij hulp vragen.

Deze veronderstellingen dienen realistisch te zijn, waarbij maatregelen nodig zijn om hetgeen verondersteld wordt te bevorderen en dient vooraf te worden bepaald wat de consequenties en alternatieven zijn als de veronderstellingen grotendeels onhaalbaar blijken te zijn.

8. Afhankelijkheid aanpalende domeinen

Voor het bereiken van de gestelde doelen wordt in het beleidskader een grote afhankelijkheid gemeld ten aanzien van de ontwikkelingen in en de medewerking vanuit de aanpalende domeinen.

Voorafgaand aan het concretiseren van plannen dient voldoende zekerheid te bestaan dat de aanpalende domeinen in staat en bereid zijn medewerking te verlenen aan het bereiken van de gestelde doelen binnen het sociale domein, dienen maatregelen te worden getroffen om de medewerking te bevorderen en zullen de consequenties en alternatieven duidelijk moeten zijn als de aanpalende domeinen de medewerking niet kunnen of willen verlenen.

9. Onderzoek naar bovengemiddeld gebruik Wmo-voorzieningen

In het beleidskader wordt vermeld: “Het valt op dat in 2019 in Nissewaard 85 van de 1.000 inwoners van één of meer Wmo-voorzieningen gebruik maken, terwijl dat landelijk 65 van de 1.000 inwoners is. In 2016 zat Nissewaard nog dicht bij het landelijk gemiddelde.

Dit bovengemiddeld gebruik is nog niet verklaard en vergt aanvullend onderzoek.”

Voor het realiseren van een relevant deel van de gestelde doelen in het beleidskader vormt het bovengemiddeld gebruik een bedreiging. Het vaststellen van de oorzaken van het bovengemiddeld gebruik is derhalve belangrijk. De resultaten van het onderzoek zouden derhalve op korte termijn beschikbaar moeten komen om te kunnen bezien in hoeverre het beleidskader dan wel de daaruit voortvloeiende plannen bijgesteld moeten worden.

10. Openheid en empathie

De inwoners moeten in hun gesprekken en overige contacten met de gemeente open en eerlijk kunnen zijn. Zij moeten niet het gevoel hebben dat ze dingen beter kunnen verzwijgen of verdraaien. De medewerkers dienen daar begripvol en integer mee om te gaan.

11. Invloed Corona-pandemie

Er wordt aangegeven dat de invloed van de Corona-pandemie grote gevolgen heeft voor onze samenleving en dus ook voor de inwoners van Nissewaard. We overzien de ernst en omvang van de gevolgen nog niet.

Dit is op zich een terechte constatering, maar er wordt in het beleidskader verder nauwelijks aandacht aan geschonken.

Zeker gezien de verwachting dat de gevolgen nog lang merkbaar zullen blijven, zou meer aandacht moeten worden besteed aan de invloed van de Corona-pandemie op het gestelde in het beleidskader. Dit mede omdat door de Corona-pandemie en -maatregelen er steeds beperkte mogelijkheden liggen bij de inwoners om invulling te geven aan hetgeen van hen verwacht wordt volgens het beleidskader.

12. Belastbaarheid inwoners

Uit het beleidskader blijkt dat in veel gevallen een beroep wordt gedaan op de inwoners om de gestelde doelen te kunnen bereiken. Zie bijvoorbeeld bijlage 3, waar voor zowat de helft van de aanbevelingen de invulling door de inwoners dient plaats te vinden.

Langs alle kanten blijft de overheid beroep doen op de burger en juist diegenen die zich ook verantwoordelijk voelen zijn steeds vaker overbelast.

Gerealiseerd moet worden dat het absorptievermogen van de inwoners qua hulplening op een gegeven moment op is. De meerwaarde van de integraliteit moet juist bij de beleidsmakers en uitvoerders gevonden worden in plaats van bij de inwoners. De uiteindelijke meerwaarde voor de inwoner moet zijn dat deze krijgt waar hij recht op heeft op een snelle en doelmatige wijze.

De Adviesraad verzoekt u het onderhavige advies ook ter kennis te brengen aan de Raadscommissie Sociaal Domein en de Gemeenteraad.

De Adviesraad vertrouwt er op spoedig een schriftelijke reactie van u te mogen ontvangen.

Met vriendelijke groet,

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Nissewaard
A.M. Koopman-van Kouwen,
Voorzitter